

Vergaderjaar 2008–2009

31 965 XIII

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Economische Zaken (XIII) voor het jaar 2009 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikel 1 (uitgaven/verplichtingen en ontvangsten)

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2009 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Economische Zaken.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zogenaamde begrotingstoelichting).

De minister van Economische Zaken,
M. J. A. van der Hoeven

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Algemeen

Uitgaven (bedragen x € 1 mln)

1. Aangekondigde verhoging in de Voorjaarsnota 2009	
Hoofdstuk XIII:	67,1
2. Mutatie onderhavig wetsvoorstel	67,1
Verschil	0,0

Na het onderhavige wijzigingsvoorstel komt het totaal van de uitgavenbegroting 2009 van EZ er als volgt uit te zien:

Vastgestelde begroting 2009	2 783,9
Bij: Eerste suppletore begroting 2009	67,1
Totaal beschikbaar	2 851,0

Ontvangsten (bedragen x € 1 mln)

1. Aangekondigde verlaging in de Voorjaarsnota 2009	
Hoofdstuk XIII:	- 3 608,4
2. Mutatie onderhavig wetsvoorstel	- 3 608,4
Verschil	0,0

Na het onderhavige wijzigingsvoorstel komt het totaal van de ontvangstenbegroting 2009 van EZ er als volgt uit te zien:

Vastgestelde begroting 2009	12 224,8
Af: Eerste suppletore begroting 2009	- 3 608,4
Totaal beschikbaar	8 616,5

2 Het beleid

2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties

De eerste suppletore begroting bevat mutaties op de vastgestelde begroting 2009. In deze suppletore begroting wordt voorgesteld de uitgaven- en ontvangstenraming voor 2009 met respectievelijk € 67,1 mln te verhogen en € 3 608,4 mln te verlagen. De grootste en/of beleidsmatig meest relevante mutaties zijn in onderstaande tabel gespecificeerd. Voor een uitgebreidere toelichting op afzonderlijke verplichtingenmutaties wordt verwezen naar de toelichting per begrotingsartikel.

Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties

		verplichtingen	uitgaven	ontvangsten
	Stand MJN 2009 (in mln €)	4 494,92	2 783,90	12 224,84
Artikel 1	1. Ontvangsten Nma			- 29,3
Artikel 2	2. Innovatievouchers/IPC's	10,0	1,1	
	3. TechnoPartner	5,5	4,3	
	4. Point One	66,4	12,9	
	5. Logistiek	4,5	2,3	
	6. Ruimtevaart	122,4	4,7	
Artikel 3	7. Groeifinancieringsfaciliteit	1 000,0	26,0	
	8. Microkredieten	- 4,8	- 0,4	
	9. Actieplan veilig ondernemen	11,1	- 0,6	
	10. BSRI	7,8	- 0,6	
	11. Bijdrage aan ROM's	8,0	8,0	

		verplich- tingen	uitgaven	ontvang- sten
	12. Bedrijventerreinen	22,0	27,5	
	13. PID	47,0	51,4	
Artikel 4	14. Energie-innovatie	12,9	15,7	
	15. Duurzame energie	1 839,1	- 145,3	
	16. Duurzame warmte	40,0	21,0	
	17. Bijdrage aan agentschappen	10,5	10,5	
	18. Aardgasbaten			- 3 600,0
	19. Diverse ontvangsten			23,0
Artikel 5	20. Programmatisch Pakket	10,6	8,9	
Artikel 10	21. ICT-flankerend beleid en administra- tieve lasten	4,0	4,0	
	22. Bijdrage Agentschap Telecom (inspectie)	6,4		
Artikel 22	23. Loon- en prijsbijstelling	32,8	32,8	
Overig		48,78	- 17,12	- 2,06
	Totaal van de mutaties	3 304,98	67,08	- 3 608,36
	Stand VJN 2009 (in mln €)	7 733,9	2 850,98	8 616,48

Toelichting belangrijkste mutaties

1. Bij het toekennen van de high trustaming is besloten om over te gaan naar een systematiek van ramen van verwachte in plaats van in het verleden reeds opgelegde boetes. Omdat de raming van verwachte boetes wel aan de EZ-begroting is toegevoegd, maar de reeks van opgelegde boetes niet is verlaagd, is een dubbeltelling in de ontvangstenbegroting ontstaan. Met de mutatie wordt deze dubbeltelling gecorrigeerd.
2. Betreft de ophoging van het budget voor de IPC-regeling, zodat tege- moet kan worden gekomen aan de grote vraag naar IPC's.
3. Met deze mutatie wordt het TechnoPartner budget in 2009 opgehoogd met Fes-middelen die in 2008 niet volledig tot besteding zijn gekomen.
4. Vanuit de Innovatieomnibus zijn middelen overgeheveld naar het Point One programma voor de tweede fase van Point One. Daarnaast is verplichtingenruimte vanuit latere jaren naar 2009 gehaald ten behoeve van de ondersteuning van internationale R&D projecten.
5. Vanuit de Innovatieomnibus zijn middelen overgeheveld ten behoeve van een reservering voor het innovatieprogramma «logistiek en supply chains».
6. Nederland heeft bij de ministeriële conferentie van ESA op enkele langlopende programma's ingeschreven. Om dit administratief te kunnen verwerken wordt verplichtingenruimte uit latere jaren naar 2009 gehaald.
7. Voor het op gang houden van de kredietverlening aan bedrijven is de groeifinancieringsfaciliteit verruimd met in totaal € 1,5 mrd, waarvan € 1 mrd in 2009, voor borgstelling op kredieten met een maximale omvang van € 50 mln.
8. Doordat in 2008 een lening van € 15 mln is verstrekt aan stichting Qredits om microkredieten te kunnen verlenen, is bij tweede supple- tore begroting 2008 verplichtingenruimte uit latere jaren naar 2008 gehaald. Het effect hiervan voor de jaren 2009–2011 wordt met deze mutatie verwerkt.
9. Medio 2008 is overeenstemming bereikt met het bedrijfsleven en de Tweede Kamer over de aanwending van de middelen voor criminaliteitsbestrijding voor kleine ondernemers. Deze regeling is inmiddels operationeel. Voorgesteld wordt in 2008 niet tot besteding gekomen middelen voor de regeling voor criminaliteitsbestrijding voor kleine ondernemers door te schuiven naar 2009.
10. Betreft ophoging van het budget voor 2009 met in 2008 niet benutte

- middelen. Daarnaast wordt € 5 mln overgeheveld uit het budget voor de herstructurering van bedrijventerreinen.
11. In 2009 wordt een afdracht van middelen door de regionale ontwikkelingsmaatschappij LIOF verwacht van € 8,4 mln.
 12. In het kader van de uitvoering van de motie Van Geel c.s. (TK 2008/2009, 31 700, nr.10) wordt € 27 mln aan de begroting toegevoegd. Verder is in 2008 € 5 mln uit het BSRI-budget overgeheveld naar de post Bedrijventerreinen om nog in 2008 enkele ingediende Topperprojecten te kunnen honoreren. Met deze mutatie wordt in 2009 weer € 5 mln overgeheveld van Bedrijventerreinen naar het BSRI-budget.
 13. De mutatie betreft het doorschuiven van de in 2008 niet gebruikte verplichtingenruimte op de verschillende Pieken in de Delta-programma's. Hiermee wordt invulling gegeven aan de afspraken met de regio's.
 14. Deze mutatie betreft onder andere een ophoging van het budget met € 16,5 mln door een bijdrage uit het Fes ten behoeve van de strategische roadmapstudies naar mogelijkheden om de CO₂-uitstoot met 50 procent te reduceren per 2030.
 15. De wijziging voor MEP en SDE betreft het saldo van vooral drie aanpassingen. De eerste is een technische aanpassing in verband met de overgang van de uitvoering van de MEP van EnerQ naar SenterNovem. De andere twee aanpassingen zijn het gevolg van de SDE 2009. Enerzijds diende de beschikbare ruimte te worden hergeschikt om de beschikbare middelen in lijn te brengen met de behoefte volgens de laatste ramingen. Anderzijds is er ruimte nodig om in 2009 budgetten te kunnen publiceren en beschikkingen af te geven.
 16. Deze mutatie betreft met name de Fes-bijdrage voor de Programma's Innovatieve Energiebesparing en Duurzame Warmte Gebouwde Omgeving (€ 15,6 mln). Daarnaast worden de middelen uit Schoon & Zuinig voor zonneboilers en warmtepompen (€ 10,6 mln) overgeheveld vanuit duurzame energie naar duurzame warmte.
 17. Deze mutatie betreft de overheveling van uitvoeringskosten van SenterNovem voor de SDE (€ 6,3 mln), voor het CO-reductieplan (€ 0,9 mln) en van de Meerjarenafspraken energie-efficiency (€ 2, 4 mln).
 18. Deze neerwaartse bijstellingen wordt voornamelijk veroorzaakt door een sterk gedaalde olieprijs ten opzichte van de oorspronkelijke ramingen ten tijde van de Miljoenennota 2009. Behalve een lagere olieprijs is ook de euro / dollar koers gewijzigd vergeleken met vorige ramingen en is het productievolume neerwaarts bijgesteld.
 19. De ontvangsten in verband met de in het verleden door Novem BV verstrekte bedragen ten behoeve van energiebesparingsprojecten zijn in 2008 niet gerealiseerd. Deze ontvangsten zullen in 2009 worden gerealiseerd.
 20. Vanuit het Programmatisch Pakket wordt € 7,8 mln overgeheveld voor de Tijdelijke Subsidierегeling Opkomende Markten (TSOM). Daarnaast wordt € 3 mln toegevoegd aan PSO-Milieu.
 21. Deze mutatie betreft het programma «Slim Geregeld, Goed Verbonden». Dit is een onderdeel van het «Programma Vernieuwing Rijksdienst» waarvan de middelen, conform het advies van de stuurgroep Bekker, in oktober 2008 zijn toegekend. Deze toekenning wordt met deze mutatie financieel verwerkt.
 22. De committering van de bijdrage aan Agentschap Telecom (AT) voor 2010 zal reeds eind 2009 worden verricht in plaats van in 2010. Met deze mutatie wordt dat mogelijk gemaakt.
 23. Betreft de uitdeling door het Ministerie van Financiën van de compensatie voor de loonen prijsontwikkeling van EZ-uitgaven.

Voor een uitgebreidere toelichting op bovengenoemde mutaties wordt verwezen naar de desbetreffende artikelen.

Artikel 1: Goed functionerende economie en markten in Nederland en Europa (in € mln)

	Stand ontwerp-begroting 2009	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
	(1)	(2)	(3)=(1)+(2)				
Verplichtingen (totaal)	81,3	4,4	85,7	2,8	1,9	1,5	1,6
<i>Programma gerelateerde verplichtingen</i>	20,5		20,5				
Markt en spelregels							
OD 2 Optimale marktordening en mededinging bevorderen							
– Bijdrage Metrologie	14,6		14,6				
– Raad Deskundige Nationale Standaard	0,1		0,1				
– Markt en Overheid	0,9		0,9				
– Bijdrage diverse instituten	1,3		1,3				
Algemeen							
– Onderzoek en Opdrachten DG EP	3,6		3,6				
<i>Apparaat gerelateerde verplichtingen</i>	60,8	4,4	65,2	2,8	1,9	1,5	1,6
– Personeel DG EP	9,2	– 0,3	8,9	– 0,6	– 1,3	– 1,3	– 1,2
– Apparaatsuitgaven NMa/Dte	45,1	4,1	49,2	3,4	3,1	2,7	2,7
– Apparaatsuitgaven Consumentenautoriteit	6,5	0,6	7,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Uitgaven (totaal)	83,0	4,4	87,4	2,8	1,9	1,5	1,6
Waarvan programma-uitgaven	22,2		22,2				
Waarvan juridisch verplicht*	20,5		20,5				
OD 2	18,7		18,7				
OD 3	0,3		0,3				
Algemeen	3,3		3,3				
Ontvangsten (totaal)	70,5	– 29,3	41,2	– 9,2			
– Ontvangsten NMa	41,0	– 29,3	11,7	– 9,2			
– High Trust	22,0		22,0				
– Ontvangsten Dte	4,7		4,7				
– Fees NMa	2,8		2,8				

* Dit betreft uitfinanciering van verplichtingen die tot en met 2008 zijn aangegaan en de bijdragen aan instellingen en instituten. Inmiddels zijn uiteraard ook in de eerste maanden van 2009 uitgaven juridisch verplicht.

Apparaatsuitgaven NMa/DTe

In februari 2009 is de Warmtewet, een initiatiefwet van de Tweede Kamer, door de Eerste Kamer aangenomen. Voor de uitvoering van de Warmtewet door de NMa worden met ingang van 2009 middelen beschikbaar gesteld (€ 1,8 mln). Daarnaast worden middelen toegevoegd in verband met uitvoering van nieuwe wettelijke taken voortkomend uit Besluit Financieel Beheer Netbeheerders, dat naar aanleiding van de motie Hessels c.s. is aangepast (€ 0,6 mln), het Besluit Energiefacturering (€ 0,7 mln) en de Wet Marktmodel Elektriciteit en Gas (€ 0,8 mln) – beiden voortkomend uit de EU-richtlijn 2006/32/EC – en de beleidsregel Private netten die voortvloeit uit de tweede Elektriciteits- en Gasrichtlijn van de EU (€ 0,2 mln).

Ontvangsten NMa

Bij het toekennen van de high trustraming van € 17,4 mln in 2008 en € 22,0 mln in 2009 en verder is besloten om over te gaan naar een systematiek van ramen van verwachte, in plaats van in het verleden reeds

opgelegde boetes (wat tot dan toe gebruikelijk was). Omdat de raming van verwachte boetes wel aan de EZ-begroting is toegevoegd, maar de reeks van opgelegde boetes niet is verlaagd, is een dubbeltelling in de ontvangstenbegroting ontstaan. Met de mutatie van € 29,3 mln in 2009 en € 9,2 mln in 2010 wordt deze dubbeltelling gecorrigeerd.

Artikel 2: Een sterk innovatievermogen (in € mln)

	Stand ontwerp-begroting 2009	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
	(1)	(2)	(3)=(1)+(2)				
Verplichtingen (totaal)	649,0	181,6	830,6	- 15,1	- 11,2	- 40,1	- 22,6
<i>Programma gerelateerde verplichtingen</i>	<i>584,1</i>	<i>180,7</i>	<i>764,9</i>	<i>- 16,1</i>	<i>- 11,6</i>	<i>- 40,0</i>	<i>- 22,6</i>
Basispakket							
OD 2: Meer bedrijven die meer (technologische) kennis ontwikkelen en benutten							
- Innovatievouchers/IPC's	40,4	10,0	50,3				
- TechnoPartner	31,6	5,5	37,1				
- Eurostars	2,0		2,0				
- Innovatiekredieten	40,0	- 1,9	38,1	- 1,9	- 1,9	- 1,9	- 1,9
- Bijdrage aan Syntens	32,4		32,4				
Programmatisch pakket							
OD 3: Topprestaties op innovatiethema's							
- Innovatieomnibus	36,4	- 32,4	4,0	- 37,9	- 34,9	- 69,4	
- Innovatieprogramma's:							
- Point One	74,9	66,4	141,3	14,3	21,2	54,1	
- Automotive	9,4	1,5	10,8				
- Innovatieprogramma Materialen (M2i)	9,0	- 0,3	8,7	- 0,3			
- Food and Nutrition Delta	26,5	- 1,0	25,5				
- Water	10,1	0,2	10,3	2,1			
- Maritiem	7,7	1,1	8,8				
- Polymeren Innovatieprogramma (PIP)	12,7		12,7				
- Scheidingstechnologie	3,4	3,3	6,7	4,0			
- Life Sciences en Gezondheid	35,6	- 0,5	35,1	0,9			
- Innovatieve onderzoeksprogramma's (IOP's)	13,8	- 0,5	13,3	0,1	- 0,6	1,1	
- IS internationaal	9,8		9,8				
- IS opkomende markten	6,1		6,1				
- Bijdrage aan STW	20,5		20,5				
- Creative Challenge Call		0,4	0,4				
- Logistiek		4,5	4,5	3,0	3,0	2,0	
- Uitdagingskredieten		1,5	1,5				
- Innovatieplatform	3,5	- 0,2	3,3				
- Bijdrage aan TNO en GTI's	34,9	- 0,1	34,8	- 0,1	- 0,1	- 0,1	- 0,1
- Civiele luchtvaartontwikkeling	5,0		5,0				
- Bijdrage aan NIVR	4,6		4,6				
- Ruimtevaart	106,1	122,4	228,5	- 0,4	1,7	- 25,8	- 20,6
- Bijdrage aan instituten	0,5		0,5				
- Overige kredieten	2,6		2,6				
- Overige uitgaven	1,1	1,0	2,1				
Algemeen							
- Onderzoek en beleidsexperimenten	3,7	- 0,1	3,6				
<i>Apparaat gerelateerde verplichtingen</i>	<i>64,9</i>	<i>0,8</i>	<i>65,7</i>	<i>1,0</i>	<i>0,4</i>	<i>- 0,1</i>	<i>- 0,1</i>
- Personeel Innovatie	7,6	- 0,9	6,8	- 1,2	- 1,7	- 1,7	- 1,7
- Bijdrage aan agentschappen	41,4	1,7	43,1	2,2	2,1	1,6	1,6
- Bijdrage aan OCNL, WIPO en EOB	15,9		15,9				

	Stand ontwerp-begroting 2009	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
	(1)	(2)	(3)=(1)+(2)				
Uitgaven (totaal)	664,4	26,6	691,0	14,2	8,6	3,1	- 0,4
Waarvan programma-uitgaven	597,5	26,9	624,3	13,3	8,2	2,6	- 0,4
Waarvan juridisch verplicht*)	456,1		473,9				
OD 2	134,6	4,2	138,8	2,0	- 3,4	- 0,9	0,7
OD 3	450,6	24,4	475,0	13,5	13,6	3,5	- 1,1
Algemeen	12,2	- 1,7	10,5	- 2,2	- 2,0		
Ontvangsten (totaal)	171,8	13,4	185,2	11,4			
- Ontvangsten Rijksoctrooiwet	28,2		28,2				
- Ontvangsten TOP	18,8		18,8				
- Ontvangsten uit Fes	122,8	13,4	136,1	11,4			
- Ontvangsten EET	0,4		0,4				
- Diverse ontvangsten	1,6		1,6				

* Dit betreft uitfinanciering van verplichtingen die tot en met 2008 zijn aangegaan en de bijdragen aan instellingen en instituten. Inmiddels zijn uiteraard ook in de eerste maanden van 2009 uitgaven juridisch verplicht.

Innovatievouchers/IPC's

Betreft de ophoging van het budget voor de IPC-regeling, zodat tegemoet kan worden gekomen aan de grote vraag naar IPC's. Dekking wordt gevonden in het kasbudget van de innovatievouchers. De ervaring leert namelijk dat door de laagdrempeligheid van de innovatievouchers verzilvering achterblijft bij eerdere verwachtingen.

TechnoPartner

Met deze mutatie wordt het TechnoPartner budget in 2009 opgehoogd met Fes-middelen die in 2008 niet volledig tot besteding zijn gekomen. De middelen worden ingezet voor de SEED-fondsen en de Impuls Kennis-exploitatie Creatieve Starters.

Innovatieomnibus

Op de post Innovatieomnibus worden uitsluitend middelen geraamd die nog moeten worden toegekend aan nieuwe innovatieprogramma's. Toekenning vindt pas plaats nadat programma's door EZ zijn goedgekeurd. De mutatie betreft de overboeking voor de programma's Point One (Phase 2), Scheidingstechnologie en Logistiek.

Point One

Vanuit de Innovatieomnibus zijn middelen overgeheveld naar het Point One programma voor de tweede fase van Point One en een bundeling van middelen uit Point One en Phase2. Verder is verplichtingenruimte vanuit latere jaren naar 2009 gehaald ten behoeve van de ondersteuning van internationale R&D projecten, omdat een groot deel van de internationale projecten aan het begin van het programma worden gecommitteerd. Dit met het oog op de continuering van het onderzoek bij de bedrijven in deze sectoren die ook door de kredietcrisis worden geraakt.

Scheidingstechnologie

Deze mutatie betreft een overheveling van middelen vanuit de Innovatieomnibus voor financiering van het vervolgprogramma scheidingstechnologie gedurende de jaren 2009 en 2010.

Logistiek

Vanuit de Innovatieomnibus zijn middelen overgeheveld ten behoeve van een reservering voor het innovatieprogramma «logistiek en supply chains». Hiermee kan invulling worden gegeven aan de ambitie om

Nederland Europees marktleider te laten worden op het gebied van ketenregie en -configuratie.

Ruimtevaart

Nederland heeft bij de ministeriële conferentie van ESA op enkele langlopende programma's ingeschreven. Om dit administratief te kunnen verwerken wordt er verplichtingenruimte uit latere jaren naar 2009 gehaald.

Ontvangsten uit het Fes

Als onderdeel van het Aanvullend Beleidsakkoord worden de Fes-middelen die in 2008 niet tot besteding zijn gekomen volgens een vaste verdeling van circa 50 procent in 2009 en circa 50 procent in 2010 aan de EZ-begroting toegevoegd.

Artikel 3: Een concurrerend ondernemingsklimaat (in € mln)

	Stand ontwerp-begroting 2009	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
	(1)	(2)	(3)=(1)+(2)	(4)=(1)+(2)+(3)				
Verplichtingen (totaal)	2 135,7		1 099,1	3 234,8	491,7	- 12,0	- 7,8	- 7,7
Waarvan garantie-verplichtingen	1 915,0		1 000,0	2 915,0	500,0			
<i>Programma gerelateerde verplichtingen</i>	<i>2 118,8</i>		<i>1 097,9</i>	<i>3 216,7</i>	<i>493,2</i>	<i>- 9,3</i>	<i>- 5,1</i>	<i>- 5,0</i>
- Bijdrage Scheepsbouw-industrie (TROS)								
- Borgstellingsregeling Scheepsnieuwbouw (garantieverplichting)	1 000,0			1 000,0				
- Innovatieregeling Scheepsbouw Basispakket	20,0			20,0				
OD 2: Stimuleren meer en beter ondernemerschap								
- BBMKB (garantie-verplichting)	745,0			745,0				
- Groeifinancieringsfaciliteit (garantieverplichting)	170,0		1 000,0	1 170,0	500,0			
- Microkredieten	5,0		- 4,8	0,2	- 4,0	- 4,0		
- Actieplan veilig ondernemen	12,0		11,1	23,2				
- Bijdragen aan instituten	5,4		0,9	6,2				
- Bevorderen Ondernemerschap	7,6		- 1,0	6,6	- 0,7	- 0,5	- 0,4	- 0,3
- Beroepsonderwijs in bedrijf	12,7		1,6	14,3				
- Onderwijs & Ondernemerschap	7,5		4,5	12,0	3,0			
- Regiegroep Regeldruk	0,7		0,9	1,6				
Programmatisch pakket								
OD 3: Benutten van gebiedsgerichte economische kansen								
- Cofinanciering EZ in EFRO-programma's	7,2		- 5,1	2,1	- 4,8	- 4,8	- 4,8	- 4,8
- BSRI	12,5		7,8	20,3				
- Stadseconomie	1,9		4,6	6,5				
- Bijdrage aan ROM's	7,6		8,0	15,6	- 0,4			
- Bedrijventerreinen	14,2		22,0	36,2				
- PID	69,7		47,0	116,8				
- Bijdrage NBTC	16,7			16,7				
- Overig Toerisme	1,0			1,0				
- Bijdrage UNWTO	0,2			0,2				

	Stand ontwerp-begroting 2009	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
	(1)	(2)	(3)=(1)+(2)	(4)=(1)+(2)+(3)				
Algemeen								
– Onderzoek en vernieuwingsprogramma's Ondernemen	1,8			1,8				
– Apparaat Microkredieten			0,5	0,5				
<i>Apparaat gerelateerde verplichtingen</i>	<i>16,9</i>		<i>1,1</i>	<i>18,1</i>	<i>- 1,5</i>	<i>- 2,7</i>	<i>- 2,7</i>	<i>- 2,7</i>
– Personeel Ondernemen	13,3		- 0,9	12,4	- 1,5	- 2,7	- 2,7	- 2,7
– Bijdrage aan agentschappen	3,6		2,0	5,7				
Uitgaven (totaal)	351,2	13,0	51,3	415,4	60,5	34,2	36,6	36,0
Waarvan programma-uitgaven	334,2	13,0	51,5	398,7	60,6	36,9	39,4	38,7
Waarvan juridisch verplicht*	256,1			242,7				
OD 1	28,3			28,3				
OD 2	90,4	13,0	33,9	137,3	64,5	40,7	40,3	32,6
OD 3	209,6		15,9	225,5	- 6,1	- 6,0	- 1,1	6,1
Algemeen	5,9		1,7	7,6	2,2	2,2	0,2	
Ontvangsten (totaal)	70,7		60,8	131,5	64,0	41,0	41,0	37,0
– Ontvangsten ROM's			8,4	8,4				
– Ontvangsten ruimtelijk economisch beleid			18,5	18,5				
– BBMKB	24,9			24,9				
– Groeifinancieringsfaciliteit	14,0		26,0	40,0	56,0	41,0	41,0	37,0
– Garantieregeling scheepsbouw	10,0			10,0				
– Ontvangsten uit het Fes	16,1		8,0	24,1	8,0			
– Diverse ontvangsten	1,5			1,5				
– Ontvangsten JSF	4,2			4,2				

* Dit betreft uitfinanciering van verplichtingen die tot en met 2008 zijn aangegaan en de bijdragen aan instellingen en instituten. Inmiddels zijn uiteraard ook in de eerste maanden van 2009 uitgaven juridisch verplicht.

Groeifinancieringsfaciliteit

Voor het op gang houden van de kredietverlening aan bedrijven is de groeifinancieringsfaciliteit verruimd met in totaal € 1,5 mrd, waarvan € 1 mrd in 2009, voor borgstelling op kredieten met een maximale omvang van € 50 mln. Ter afdekking van de schades zullen kostendekkende premies in rekening worden gebracht, waarvoor een ophoging van de ontvangsten is verwerkt.

Microkredieten

Doordat in 2008 een lening van € 15 mln is verstrekt aan stichting Qredits om microkredieten te kunnen verlenen, is bij tweede suppletore begroting 2008 verplichtingenruimte uit latere jaren naar 2008 gehaald. Het effect voor de jaren 2009–2011 wordt met deze mutatie verwerkt.

Actieplan Veilig Ondernemen

Medio 2008 is overeenstemming bereikt met het bedrijfsleven en de Tweede Kamer over de aanwending van de middelen voor criminaliteitsbestrijding voor kleine ondernemers. Deze regeling is inmiddels operationeel. Voorgesteld wordt in 2008 niet tot besteding gekomen middelen door te schuiven naar 2009.

Onderwijs en Ondernemerschap

Voorgesteld wordt de in 2008 niet gebruikte Fes-middelen voor het programma Onderwijs en Ondernemerschap aan de begroting van 2009 toe te voegen.

Cofinanciering EZ in EFRO-programma's

De nieuwe co-financieringsregeling maakt het mogelijk om programma-subsidies te verstrekken in plaats van projectsubsidies. Op deze manier kan één beschikking aan de eindbegunstigde worden verstrekt. Hiervoor is het noodzakelijk om de verplichting in één keer aan te gaan. In 2008 is voor de gehele looptijd van het programma het beschikbare budget voor cofinanciering van het EFRO-programma, doelstelling III, gecommitteerd aan de managementautoriteiten (totaal € 23,75 mln). Met deze mutatie wordt verplichtingenruimte uit de jaren 2009 tot en met 2013 naar voren (2008) gehaald.

BSRI

Betreft ophoging van het budget voor 2009 met in 2008 niet benutte middelen. Daarnaast wordt € 5 mln overgeheveld uit het budget voor de herstructurering van bedrijventerreinen. In 2008 is hiervoor budget van de BSRI ingezet, dit wordt weer aan het BSRI budget toegevoegd.

Stadseconomie

Voorgesteld wordt de in 2008 niet gebruikte middelen uit de Brede doeluitkering voor Stadseconomie worden door te schuiven naar 2009. Eind 2008 is aan de 31 grote steden gevraagd om voorbeeldprojecten op het gebied van wijkeconomie aan te dragen. De beste projecten zullen in 2009 uit dit budget middelen ontvangen.

Bijdrage aan ROM's en Ontvangsten ROM's

In 2009 wordt een afdracht van middelen door de regionale ontwikkelingsmaatschappij LIOF verwacht van € 8,4 mln. Met de provincie Limburg is afgesproken dat deze middelen weer beschikbaar komen voor economische projecten in Limburg, zodat ook de uitgavenraming voor Bijdragen aan ROM's met hetzelfde bedrag wordt verhoogd.

Bedrijventerreinen

In 2008 is € 5 mln uit het BSRI-budget overgeheveld naar Bedrijventerreinen om nog in 2008 enkele ingediende Topperprojecten te kunnen honoreren. Met deze mutatie wordt in 2009 weer € 5 mln overgeheveld van de post Bedrijventerreinen naar het BSRI-budget. Daarnaast wordt in het kader van de uitvoering van de motie Van Geel c.s. (TK 2008/2009, 31 700, nr.10) € 27 mln aan de begroting toegevoegd.

Pieken in de Delta

De mutatie betreft het doorschuiven van de in 2008 niet gebruikte verplichtingenruimte op de verschillende Pieken in de Delta-programma's. Omdat met de regio's afspraken zijn gemaakt over de totale bijdrage van het Rijk in de periode 2007–2010 wordt voorgesteld de in 2008 niet gebruikte verplichtingenruimte door te schuiven naar 2009.

Ontvangsten ruimtelijk economisch beleid

Uit hoofde van de afrekening van oude programma's in Noord Nederland en verkoopopbrengsten van de gronden bij Maastricht Aken Airport wordt de ontvangstenraming in 2009 verhoogd. Eerder waren deze ontvangsten geraamd in 2008, maar niet ontvangen.

Ontvangsten uit het Fes

Als onderdeel van het Aanvullend Beleidsakkoord worden de Fes-middelen die in 2008 niet tot besteding zijn gekomen volgens een vaste verdeling van 50 procent in 2009 en 50 procent in 2010 aan de EZ-begroting toegevoegd.

Artikel 4: Doelmatige en duurzame energiehuishouding (in € mln)

	Stand ontwerp-begroting 2009	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
	(1)	(2)	(3)=(1)+(2)				
Verplichtingen (totaal)	1 090,6	1 898,6	2 989,2	- 830,5	- 935,9	- 952,9	- 878,0
<i>Programma gerelateerde verplichtingen</i>	<i>1 062,9</i>	<i>1 888,3</i>	<i>2 951,2</i>	<i>- 829,5</i>	<i>- 934,4</i>	<i>- 951,5</i>	<i>- 876,6</i>
Markt en spelregels							
OD 1: Optimale ordening en werking van de energiemarkten							
– Comp. Demkolec/stadsverwarming	19,5		19,5				
OD 2: Energievoorzieningszekerheid op korte en lange termijn							
– Doorsluis COVA-heffing	73,7	7,7	81,3	8,3	8,3	8,3	8,3
– O&O Bodembeheer	3,4		3,4				
– Bijdrage aan diverse instituten	1,1		1,1				
Basispakket							
OD 3: Verduurzaming van de energiehuishouding							
– Energie-innovatie	70,0	12,9	83,0	- 0,2	- 0,2	- 0,2	- 0,2
– TransitieManagement (incl. Borssele enveloppe)	11,3	- 1,1	10,3	- 0,8	- 0,8		
– Duurzame energie (MEP, SDE, Tegemoetkomingsregeling)	831,3	1 839,1	2 670,4	- 849,0	- 956,2	- 960,8	- 885,7
– Duurzame warmte		40,0	40,0	20,6	23,9	10,6	10,6
– Overige uitgaven duurzame energie	10,4	- 9,5	0,9	- 8,5	- 9,5	- 9,5	- 9,5
– CO ₂ -reductieplan / Joint Implementation	0,9	- 0,9					
– Bijdrage aan ECN Algemeen	31,5		31,5				
– Bijdrage Algeme Energie Raad	0,1		0,1				
– Diverse programmauitgaven energie (HFR)	8,1		8,1				
– O&O Energie	1,6		1,6				
<i>Apparaat gerelateerde verplichtingen</i>	<i>27,7</i>	<i>10,3</i>	<i>38,0</i>	<i>- 1,0</i>	<i>- 1,5</i>	<i>- 1,4</i>	<i>- 1,4</i>
– Personeel DG ET	7,9	- 0,6	7,3	- 1,0	- 1,5	- 1,4	- 1,4
– Bijdrage aan agentschappen	15,3	10,5	25,7				
– Apparaatuitgaven SodM	4,5	0,5	5,0				
Uitgaven (totaal)	1 136,2	- 65,4	1 070,8	- 54,4	- 45,4	- 31,4	- 28,3
Waarvan programma-uitgaven	1 107,4	- 76,8	1 030,6	- 53,4	- 45,2	- 28,5	- 26,8
Waarvan juridisch verplicht*	1 059,2		938,8				
OD 1	19,5		19,5				
OD 2	78,1	7,7	85,8	8,4	8,4	8,4	8,4
OD 3	984,4	- 88,5	895,8	- 65,8	- 53,6	- 36,9	- 35,2
Algemeen	25,4	4,0	29,4	4,0			
Ontvangsten (totaal)	11 890,6	- 3 655,0	8 235,6	- 6 705,2	- 4 135,4	- 2 357,8	- 2 417,7
– Ontvangsten COVA	73,7	7,7	81,3	8,3	8,3	8,3	8,3
– Aardgasbaten	14 100,0	- 3 600,0	10 500,0	- 6 050,0	- 3 600,0	- 2 550,0	- 2 500,0
– Bijdrage aan het Fes	- 2 477,9	- 112,1	- 2 590,0	- 694,9	- 551,3	177,9	74,0
– Ontvangsten zoutwinning	1,8		1,8				

	Stand ontwerp-begroting 2009	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
	(1)	(2)	(3)=(1)+(2)				
– Ontvangsten Fes	137,9	26,4	164,3	31,4	7,5	6,0	
– Diverse ontvangsten	55,2	23,0	78,2				

* Dit betreft uitfinanciering van verplichtingen die tot en met 2008 zijn aangegaan en de bijdragen aan instellingen en instituten. Inmiddels zijn uiteraard ook in de eerste maanden van 2009 uitgaven juridisch verplicht.

Doorsluis COVA-heffing/ontvangsten COVA

De COVA-heffing dient ter financiering van de kosten voor het aanhouden van noodvoorraden aardolie door de Stichting Centraal Orgaan Voorraadvorming (COVA). De ontvangst is het product van het heffingsplichtige volume en een tarief per eenheid. De mutatie is het gevolg van de aanpassing van het tarief voorraadheffing per 1 juli 2009. De tijdelijke verlaging van het wettelijke tarief vervalt daarmee. Het tarief stijgt daardoor van € 5,30 naar € 5,90 / kg. Via de uitgavenkant van de EZ-begroting zijn de ontvangen heffingen doorgesluisd naar de stichting.

Energie-innovatie

De verhouding uitvoeringskosten – beleidsmiddelen van de Meerjarenafspraken energie-efficiency (MJA) blijken anders dan aanvankelijk geraamd. Derhalve wordt met deze mutatie een deel van de uitvoeringskosten (€ 2,4 mln) naar de programmamiddelen voor de Energie Onderzoek Strategie overgeheveld. Daarnaast betreft dit onder andere een ophoging van het budget met € 16,5 mln door een bijdrage uit het Fes ten behoeve van de strategische roadmapstudies naar mogelijkheden om de CO₂-uitstoot met 50 procent te reduceren per 2030.

Duurzame energie

De wijziging voor MEP en SDE betreft het saldo van vooral drie aanpassingen.

De eerste is een omvangrijke technische aanpassing als gevolg van het feit dat met ingang van 1 januari 2009 de MEP-regeling niet meer wordt uitgevoerd door EnerQ maar door SenterNovem. Beleidsmatig verandert er echter niets. De afboeking van verplichtingenruimte in de periode 2009–2013 heeft enkel en alleen te maken met een verschil in de wijze van administreren. De bijbehorende kasruimte blijft overigens gehandhaafd om de uitbetaling van de MEP-subsidies door SenterNovem mogelijk te maken.

De andere twee aanpassingen zijn het gevolg van de SDE 2009. Enerzijds diende de beschikbare ruimte te worden herschikt om de beschikbare middelen in lijn te brengen met de behoefte volgens de laatste ramingen zoals opgenomen in mijn brief van 20 februari 2009 (Kamerstukken II, 2008–2009, 31 239 nr. 43). Deze laatste ramingen wijken af van de ramingen die aan de ontwerp-begroting ten grondslag lagen. De oorzaken voor deze afwijking zijn wijzigingen in de verdeling over categorieën en in de planning van het operationeel worden van de beoogde vermogens, alsmede actualisatie van de basisbedragen en correctiebedragen. Anderzijds betreft dit de budgettaire verwerking van de gepubliceerde SDE budgetplafonds voor 2009 die nodig is om in 2009 beschikkingen af te geven. Dit laatste leidt in vergelijking met de vorige stand van de begroting en meerjarenramingen tot een grote ophoging van de verplichtingenruimte 2009, ten koste van de verplichtingenruimte in de latere jaren.

Duurzame warmte

Deze mutatie betreft de Fes-bijdrage voor de Programma's Innovatieve Energiebesparing en Duurzame Warmte Gebouwde Omgeving (€ 15,6 mln). Daarnaast worden de middelen uit Schoon & Zuinig voor zonneboilers en warmtepompen (€ 10,6 mln in 2009, zie brief minister van EZ over het beleid ten aanzien van nieuwe WKK installaties, Kamerstukken II 2007–2008, 28 665, nr. 98) nu vanuit het artikelonderdeel «Overige uitgaven duurzame energie» naar de nieuwe post «Duurzame warmte» overgeheveld. Verder worden de middelen voor het aanvalsplan warmte vanuit de SDE overgeboekt naar «Duurzame warmte» (€ 8,9 mln in 2009).

Overige uitgaven duurzame energie

Betreft de WKK middelen die aan het budget voor duurzame warmte zijn toegevoegd (zie ook voorgaande toelichting).

Bijdrage aan agentschappen

Deze mutatie betreft de overheveling van uitvoeringskosten van SenterNovem voor de SDE (€ 6,3 mln), voor het CO-reductieplan (€ 0,9 mln) en van de Meerjarenafspraken energie-efficiency (€ 2, 4 mln).

Aardgasbaten

Deze neerwaartse bijstellingen wordt voornamelijk veroorzaakt door een sterk gedaalde olieprijs ten opzichte van de oorspronkelijke ramingen (daling van € 125 dollar per vat ten tijde van de Miljoenennota 2009 naar € 44 dollar per vat). Behalve een lagere olieprijs is ook de euro / dollar koers gewijzigd vergeleken met vorige ramingen en is het productievolume neerwaarts bijgesteld.

Ontvangsten Fes

Als onderdeel van het Aanvullend Beleidsakkoord worden de Fes-middelen die in 2008 niet tot besteding zijn gekomen volgens een vaste verdeling van 50 procent in 2009 en 50 procent in 2010 aan de EZ-begroting toegevoegd. Daarnaast worden er vanuit het Fes middelen toegevoegd voor Energy efficiency bedrijven en voor duurzame warmte in de gebouwde omgeving.

Diverse ontvangsten

De ontvangsten in verband met de in het verleden door Novem BV verstrekte bedragen ten behoeve van energiebesparingsprojecten zijn in 2008 niet gerealiseerd. Deze ontvangsten zullen in 2009 worden gerealiseerd.

Artikel 5: Internationale Economische Betrekkingen (in € mln)

	Stand ontwerp-begroting 2009	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
	(1)	(2)	(3)=(1)+(2)				
Verplichtingen (totaal)	154,2	10,6	164,8	1,2	0,5	0,6	0,7
Waarvan garantie-verplichtingen	0,4		0,4				
<i>Programma gerelateerde verplichtingen</i>	<i>147,0</i>	<i>11,3</i>	<i>158,3</i>	<i>2,2</i>	<i>2,0</i>	<i>2,0</i>	<i>2,1</i>
Markt en spelregels							
OD 1: Het internationale handels- en internationale investeringsverkeer verder vrijmaken en de economische rechtsorde versterken.							

	Stand ontwerp-begroting 2009	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
	(1)	(2)	(3)=(1)+(2)				
– Bijdrage aan diverse organisaties	4,4	0,1	4,5	0,1	0,1	0,1	0,1
Basispakket							
OD 2: Bevorderen internationaal ondernemen							
– Prepare2start (PSB)	9,9	5,1	15,0	5,1	5,1	5,1	5,1
– PESP	2,9		2,9	1,2	-1,8	-1,8	
– (I)FOM (garantieverplichting)	0,4		0,4				
– Instrumentele uitgaven EVD	5,8		5,8				
– Acquisitie van buitenlandse bedrijven	6,3		6,3				
– PUM	2,0		2,0				
– Bijdrage DG BEB aan EVD voor deelopdrachten	26,1	4,5	30,6	5,3	5,5	5,5	5,5
– Bijdrage DG BEB aan agentschappen voor financiële instrumenten	9,2	-0,2	8,9	-0,2	-0,2	-0,2	-1,7
– Bijdrage DG BEB aan EVD-NFIA	7,0	0,1	7,1		-0,2	-0,2	-0,2
– Overig		10,3	10,3	1,7	2,1	2,1	0,3
Programmatisch pakket							
OD 3: Het gericht ondersteunen van het bedrijfsleven in kansrijke sectoren op zowel binnen als buitenlandse markten							
– PSOM	17,6	-17,6		-17,6	-17,6	-17,6	-17,6
– Programmatisch Pakket	31,9	10,6	42,6	7,9	10,2	10,2	10,2
– Faciliteit transitielanden	22,2	-1,5	20,7	-1,5	-1,5	-1,5	
Algemeen							
– Beleidsondersteuning	1,2	0,0	1,2	0,3	0,5	0,5	0,5
Apparaat gerelateerde verplichtingen							
– Personeel DG BEB	7,2	-0,7	6,6	-1,0	-1,5	-1,4	-1,4
	7,2	-0,7	6,6	-1,0	-1,5	-1,4	-1,4
Uitgaven (totaal)	145,1	11,1	156,2	2,3	0,2	-0,4	-0,4
Waarvan programma-uitgaven	130,9	18,1	148,8	3,2	6,2	1,0	1,0
Waarvan juridisch verplicht*	91,2		102,5				
OD 1	4,4	0,1	4,5	0,1	0,1	0,1	0,1
OD 2**	53,6	15,9	75,8	9,9	11,5	10,2	6,7
OD 3	71,6	-4,8	66,8	-7,5	-10,4	-9,8	-6,3
Algemeen	1,3	0,4	1,7	0,7	0,5	0,5	0,5
Ontvangsten (totaal)	12,3	0,4	12,7	0,4			
– Ontvangsten gemengde kredieten	0,7		0,7				
– Ontvangsten uit garanties	10,0		10,0				
– Ontvangsten Fes	0,5	0,4	0,9	0,4			
– Diverse ontvangsten DG BEB	1,1		1,1				

* Dit betreft uitfinanciering van verplichtingen die tot en met 2008 zijn aangegaan en de bijdragen aan instellingen en instituten.

Inmiddels zijn uiteraard ook in de eerste maanden van 2009 uitgaven juridisch verplicht.

** Na de Ontwerpbegroting 2009 zijn de kasmiddelen voor Acquisitie buitenlandse bedrijven aangemerkt als programma-uitgaven.

Prepare2start

Vanwege de grote vraag wordt voorgesteld het budget voor Prepare2start opgehoogd naar een niveau van structureel € 15 mln. De benodigde ruimte wordt gevonden door herverdeling van het budget voor PSOM dat naar aanleiding van de juridische uitspraak van het CBb (College voor Beroep van het Bedrijfsleven) in 2008 is stopgezet.

Bijdrage BEB aan EVD deelopdrachten

Deze mutatie bestaat uit drie delen:

- Vanuit de bijdrage aan de EVD voor financiële instrumenten wordt structureel € 2 mln overgeboekt naar EVD deelopdrachten ten behoeve van de opdracht aan de EVD 2010 welke eind 2009 dient te worden verstrekt.
- Daarnaast worden bepaalde onderdelen die oorspronkelijk onderdeel uitmaakten van de begroting van Buitenlandse Zaken (€ 1,5 mln structureel/HGIS-intensief) vanaf 2009 meegenomen in de reguliere opdracht aan de EVD. Het betreft: Individuele Marktbewerking (uurkosten en kosten derden maatwerkondersteuning), Handels- en Investeringsbevordering voor beleidsmedewerkers (HIB-module) en Maatwerk Ondersteuning Posten.
- Het overige deel ad. € 0,8 mln betreft de door Buitenlandse Zaken uitgekeerde loon- en prijsbijstelling voor HGIS-middelen.

Overig

Ten behoeve van de financiering van de Wereldtentoonstelling 2010 te Shanghai wordt € 10 mln aan deze post toegevoegd. De middelen zijn afkomstig uit de eindejaarsmarge HGIS over 2008 (€ 7,5 mln) en de bijdrage van Buitenlandse Zaken (€ 2,5 mln).

Het overige deel betreft de toevoeging uit het budget voor PSOM aan het budget voor Evaluatie en Beleidsonderzoek (EBO; € 1,1 mln in 2009).

PSOM

Als gevolg van de uitspraak van het CBb (College voor Beroep van het Bedrijfsleven) in 2008 kon de PSOM-regeling niet meer als opdrachtenprogramma worden uitgevoerd en werd de PSOM in bestaande vorm stopgezet. Voorgesteld wordt de PSOM-middelen alternatief aan te wenden (met name Prepare2start, TSOM, Programmatisch Pakket). In 2009 is aan de PSOM een vervolg gegeven door de Tijdelijke Subsidie-regeling Opkomende Markten (TSOM).

Programmatisch Pakket

Vanuit het Programmatisch Pakket wordt € 7,8 mln overgeheveld voor de Tijdelijke Subsidieregeling Opkomende Markten (TSOM). Daarnaast wordt € 3 mln toegevoegd aan PSO-Milieu. Uitvoering van dit programma was in 2008 vertraagd als gevolg van de uitspraak van het CBb (College voor Beroep van het Bedrijfsleven) en wordt in 2009 uitgevoerd.

Artikel 8: Economische analyses en prognoses (in € mln)

	Stand ontwerp-begroting 2009	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
	(1)	(2)	(3)=(1)+(2)				
Verplichtingen (totaal)	13,3	0,0	13,3	0,0	0,0	0,0	0,0
– Apparaatuitgaven CPB	13,3		13,3				
Uitgaven (totaal)*	13,3	0,0	13,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Ontvangsten (totaal)	1,6		1,6				

* De raming bestaat uitsluitend uit apparaatuitgaven van het CPB. Deze uitgaven zijn in bestuurlijk opzicht slechts in beperkte mate flexibel.

Artikel 9: Voorzien in maatschappelijke behoefte aan statistieken (in € mln)

	Stand ontwerp-begroting 2009	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
	(1)	(2)	(3)=(1)+(2)				
Verplichtingen (totaal)	184,1	0,7	184,8	0,2	0,2	0,2	0,2
– Bijdrage aan CBS	184,1	0,7	184,8	0,2	0,2	0,2	0,2
Uitgaven (totaal)*	184,1	0,7	184,8	0,2	0,2	0,2	0,2
Ontvangsten (totaal)							

* De raming bestaat uitsluitend uit apparaatuitgaven van het CBS. Deze uitgaven zijn in bestuurlijk opzicht slechts in beperkte mate flexibel.

Artikel 10: Elektronische communicatie en post (in € mln)

	Stand ontwerp-begroting 2009	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
	(1)	(2)	(3)=(1)+(2)				
Verplichtingen (totaal)	79,3	14,3	93,5	3,2	2,7	- 0,5	- 0,5
<i>Programma gerelateerde verplichtingen</i>	<i>58,0</i>	<i>7,6</i>	<i>65,5</i>	<i>3,3</i>	<i>3,3</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>
Markt en spelregels							
OD 1: Een efficiënt werkende communicatie- en postmarkt							
– Bijdrage aan internationale organisaties	1,2		1,3	0,1	0,1	0,1	0,1
– Bijdrage aan OPTA	3,7	3,6	7,2	- 0,1			
Programmatisch pakket							
OD 3: Ontwikkeling van voorzieningen voor elektronische communicatie							
– PRIMA (voorheen Nationaal Actieplan Elektronische snelwegen)	20,1		20,1				
– ICT-flankerend beleid en administratieve lasten	19,1	4,0	23,0	3,4	3,2		
– ICT&MKB	0,7		0,7				
Algemeen							
– Beleidsvoorbereiding en evaluaties	13,2		13,2				
<i>Apparaat gerelateerde verplichtingen</i>	<i>21,3</i>	<i>6,7</i>	<i>28,0</i>	<i>- 0,1</i>	<i>- 0,6</i>	<i>- 0,6</i>	<i>- 0,6</i>
– Personeel DG ET	9,8	- 0,4	9,5	- 0,7	- 1,3	- 1,3	- 1,3
– Toezicht Agentschap Telecom (Secretaris Generaal)	5,0	0,7	5,7	0,7	0,7	0,7	0,7
– Bijdrage Agentschap Telecom (Inspectie)	6,4	6,4	12,8	- 0,1			
Uitgaven (totaal)	90,8	6,3	97,1	2,5	1,8	- 0,5	- 0,5
Waarvan programma-uitgaven	69,5	6,0	109,9	2,5	2,4	0,1	0,1
Waarvan juridisch verplicht*	34,3		34,4				
OD 1	5,9		5,9	0,1	0,1	0,1	0,1
OD 3	48,3	5,9	54,1	2,3	2,3		
Algemeen	15,4	0,1	15,5	0,1			
Ontvangsten (totaal)	0,4	2,0	2,3	2,0			
– Ontvangsten OPTA	0,2		0,2				
– Overige ontvangsten	0,2		0,2				
– Ontvangsten Fes		2,0	2,0	2,0			

* Dit betreft uitfinanciering van verplichtingen die tot en met 2008 zijn aangegaan en de bijdragen aan instellingen en instituten. Inmiddels zijn uiteraard ook in de eerste maanden van 2009 uitgaven juridisch verplicht.

Bijdrage aan OPTA 2009

De comittingering van de bijdrage aan de OPTA voor 2010 zal reeds eind 2009 worden verricht in plaats van in 2010. Daarom wordt voorgesteld het verplichtingenbudget 2009 te verhogen met € 3,6 mln. Ook in de daarop volgende jaren zal de comittingering in het voorgaande jaar plaatsvinden. De daadwerkelijke betalingen aan de OPTA blijven met deze technische mutatie ongewijzigd.

ICT beleid en administratieve lasten

Deze mutatie betreft het programma «Slim Geregeld, Goed Verbonden». Dit is een onderdeel van het «Programma Vernieuwing Rijksdienst» waarvan de middelen, conform het advies van de stuurgroep Bekker, in oktober 2008 zijn toegekend. Deze toekenning wordt met deze mutatie financieel verwerkt.

Bijdrage Agentschap Telecom (Inspectie)

De comittingering van de bijdrage aan Agentschap Telecom (AT) voor 2010 zal reeds eind 2009 worden verricht in plaats van in 2010. Daarom wordt voorgesteld het verplichtingenbudget 2009 te verhogen met € 6,4 mln. Ook in de daarop volgende jaren zal de comittingering in het voorgaande jaar plaatsvinden. De daadwerkelijke betalingen aan AT blijven met deze technische mutatie ongewijzigd.

Ontvangsten Fes

Als onderdeel van het Aanvullend Beleidsakkoord worden de Fes-middelen die in 2008 niet tot besteding zijn gekomen volgens een vaste verdeling van 50 procent in 2009 en 50 procent in 2010 aan de EZ-begroting toegevoegd.

Artikel 21: Algemeen (in € mln)

	Stand ontwerp-begroting 2009	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
	(1)	(2)	(3)=(1)+(2)				
Verplichtingen (totaal)	113,3	2,6	115,8	0,3	0,0	- 0,2	- 0,3
Personeel algemeen							
- Personeel stafdienst	34,5	2,0	36,5	2,2	1,9	1,8	1,7
- Regiebureau Inkoop Rijksoverheid	1,9	- 1,9		- 1,9	- 1,9	- 1,9	- 1,9
- Centraal Personeel P&O	4,3	0,2	4,4	0,2	0,2	0,2	0,2
- Centraal Personeel EZ	7,3		7,3				
- Wachtgelden	3,7		3,7				
- Sociaal plan	4,2	1,8	6,0				
- PIANOo Personeel (incl. TenderNed)	3,3	0,5	3,8				
Materieel algemeen							
- ICT	14,1	- 0,5	13,6	- 0,2	- 0,2	- 0,2	- 0,2
- Inhuur Auditdienst	0,2		0,2				
- Materieel diversen	0,2	0,5	0,7				
- Materieel Communicatie	2,0		2,0				
- Materieel kernministerie	28,5	1,1	29,6				
- Materieel WJZ	0,7		0,7				
- PIANOo Programma (incl. TenderNed)	7,5	- 1,0	6,5				
- Parkeerpost	0,9		0,9				
Uitgaven (totaal)	111,8	2,6	114,4	0,3	0,0	- 0,2	- 0,3
OD personeel	59,7	2,5	62,2	0,4	0,1	0,0	- 0,1
OD materieel	52,1	0,1	52,2	- 0,1	- 0,2	- 0,2	- 0,2
Ontvangsten (totaal)	2,6	2,9	5,5				

	Stand ontwerp-begroting 2009	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
	(1)	(2)	(3)=(1)+(2)				
- Diverse ontvangsten personeel	2,3		2,3				
- Ontvangsten (buiten)diensten	0,3	2,9	3,2				

Personeel stafdienst

Als gevolg van de bundeling van de financiële functie binnen EZ tot één centrale directie FEZ, zijn personele middelen overgeheveld van de decentrale personeelsbudgetten bij de DG's naar het centrale budget Personeel Stafdiensten (€ 1,5 mln). Daarnaast kunnen EZ-medewerkers op basis van het zogenaamde Concordaat (een overeenkomst tussen BZK en EZ over het uitwisselen van medewerkers) voor bepaalde tijd bij BZK gedetacheerd worden. De betreffende EZ-ambtenaren blijven bij EZ op de loonlijst, maar komen gedurende de detachingsperiode ten laste van het centrale personeelsbudget in plaats van het betreffende DG-budget. Om de gedetacheerde EZ-ambtenaren te bekostigen, vindt overheveling van middelen plaats van de DG's naar het centrale personeelsbudget (€ 0,3 mln). Tenslotte zijn eenmalig middelen toegevoegd voor projecten in het kader van het project «Eén EZ» dat plaatsvindt in verband met de operatie Vernieuwing Rijksdienst (€ 0,2 mln).

Ontvangsten (buiten)diensten

Het eigen vermogen van SenterNovem was ultimo 2007 hoger dan op basis van de nieuwe Regeling baten-lastendiensten 2007 is toegestaan. Aangezien de nieuwe Regeling met ingang van 2007 het vormen van een aantal voorzieningen niet meer toestaat, zijn de geraamde dotaties aan voorzieningen in 2007 lager uitgevallen met een hoger resultaat als gevolg. Het surplus aan eigen vermogen van € 2,9 mln wordt in 2009 aan EZ afgedragen.

Artikel 22: Nominaal en onvoorzien (in € mln)

	Stand ontwerp-begroting 2009	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)				
Verplichtingen (totaal)	0,0	- 7,4	27,2	19,9	30,8	30,2	32,6	32,8
- Loonbijstelling			23,6	23,6	24,2	23,0	24,1	24,3
- Prijsbijstelling			9,2	9,2	10,9	11,3	12,2	12,3
- Budget onvoorzien	0,4			0,4				
- Nog te verdelen posten	- 0,4	- 7,4	- 5,6	- 13,4	- 4,3	- 4,1	- 3,7	- 3,7
Uitgaven (totaal)	- 3,1	- 7,4	29,5	19,0	35,3	39,3	41,6	41,9
- Loonbijstelling			23,6	23,6	24,2	23,0	24,1	24,3
- Prijsbijstelling			9,2	9,2	10,9	11,3	12,2	12,3
- Budget onvoorzien	0,4			0,4				
- Nog te verdelen posten	- 3,5	- 7,4	- 3,3	- 14,2	0,2	5,0	5,4	5,4
Ontvangsten (totaal)	3,4		- 3,4		- 3,4	- 3,4	- 3,4	- 3,4
- High Trust boetebeleid	3,4		- 3,4		- 3,4	- 3,4	- 3,4	- 3,4

Nog te verdelen posten

EZ wordt geconfronteerd met diverse uitvoeringstegenvallers die, gelet op de geringe omvang, zullen worden opgevangen middels beperkte ramingsbijstellingen binnen het geheel van de EZ-begroting.

Loon- en prijsbijstelling

Betreft de uitdeling door het Ministerie van Financiën van de compensatie voor de loon- en prijsontwikkeling van EZ-uitgaven.

High Trust boetebeleid

In het coalitieakkoord is een stijging van de boete-inkomsten van het Rijk voorzien als gevolg van high trust-boetebeleid. Deze rijksbrede boetaakstelling is in afwachting van nadere verdeling bij Miljoenennota 2008 geparkeerd op de EZ-begroting. Bij Voorjaarsnota 2008 zijn de tranches 2008 en 2009 verdeeld over de betrokken departementen (€ 46,6 mln). Het resterende bedrag van deze tranches (€ 3,4 mln) wordt met deze mutatie ten laste van 's Rijks schatkist gebracht.

Artikel 23: Afwikkeling oude verplichtingen (in € mln)

	Stand ontwerp-begroting 2009	Mutaties 1e suppletore begroting 2009	Stand 1e suppletore begroting 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
	(1)	(2)	(3)=(1)+(2)				
Verplichtingen (totaal)	1,5		1,5				
– Afwikkeling BBH-regeling (garantieplichting)	1,5		1,5				
Uitgaven (totaal)	1,5		1,5				
Ontvangsten (totaal)	0,9		0,9				
– Ontvangsten Volvo	0,9		0,9				